

Ἡ παροῦσα ὠραία τραγωδία ἐγράφη περὶ τὸ ἔτος 1600 ὑπὸ τοῦ Κρητὸς ἄρχοντος Χορτάση, ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι συνειργάσθη αὐτῷ καὶ ἕτερος Κρῆς ὁ Κατσάρωπος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ, ὁ ἐκ Κύπρου ἱερεὺς Ματθαῖος Κιγάλας ἐβρῶν τὸ χειρόγραφον τοῦ Χορτάση ἐτόλμησε νὰ τὸ διορθώσῃ, παραφράσας τὸ ποίημα εἰς γλῶσσαν λογίαν· καὶ οὕτω διεφθαρμένη καὶ ἀγνώριτος ἡ ὠραία Ἐρωφίλη ἐδημοσιεύθη, τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τὸ 1637 ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Ἀντωνίου Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἡ Ἐρωφίλη τοῦ πατρὸς Κιγάλα εἰς οὐδένᾳ ἤρρετε διότι, ὡς λέγει, ὁ ὕστερον δημοσιεύσας τὸ ἀληθές κείμενον Γραδενῖνος, συμπατριώτης τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου Μάρκου « ἡ παροῦσα τραγωδία, ὅσον εἶναι μελίρρυτος καὶ γλυκοδιήγητος εἰς τὴν φυσικὴν τῆς γλῶσσαν τὴν Κρητικὴν, τόσον εἶναι ἀνοστομολητὴ καὶ συχαδερὴ εἰς ἐτέραν καὶ ἄλλοδαπὴν ἑμιλίαν... Καὶ ἂν κανεὶς δὲν εὐχαριστεῖται εἰς κίποια λόγια καὶ λέξεις Κρητικαῖς, ὥσπερ ὅπου δὲν εἶναι τοῦ κανόνος, ἢ τῆς ἐγχωρίου ἑμιλίης, ἅς πασχίτη νὰ συνθέσῃ καὶ αὐτὸς ποίημα μερικὸν τῆς ὀρέξεώς του, καὶ ὅχι νὰ νοθεύῃ τὸ φυσικὸν καὶ γνήσιον ἰδίωμα τοῦ παρόντος ποιήματος μὲ ἀτιμίαν τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἐστάθη εἰς τοῦτο τὸ γένος ὁ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν. Πᾶσα γλῶσσα χαίρεται εἰς τοὺς ιδιωτισμοὺς τοὺς ἰδίους, ὅθεν κανεὶς μὴν ἀποκοτῆ ποτὲ προπετῶς νὰ συγχέῃ τὰς γλώσσας. »

Εἰς τὴν νέαν ταύτην ἐκδοσιν ἔλαβον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν ἔτει 1772 πιστὴν ἀνατύπωσιν τοῦ τελευταίου κειμένου, ὑποσημειώσας, χάριν τῶν φιλολόγων, τὰς διαφόρους γραφὰς ἑλλου τῆς Ἐρωφίλης χειρογράφου τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψεν ὁ ἐν Παρισίοις γνωστὸς ἑλλη- νιστὴς Λεγράνδιος.

